

Служба „Преса и
информация“

Съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 56/20
Люксембург, 7 май 2020 г.

Решение по дело C-641/18
LG и др./Rina SpA и Ente Registro Italiano Navale

**Пострадалите от крушението на кораб, плаващ под панамско знаме, могат да
предявят иск пред италианските юрисдикции, с които да ангажират
гражданската отговорност на италиански организации, класифицирали и
сертифицирали този кораб**

*Тези организации могат да се ползват със съдебен имунитет само доколкото са проява
на властническите правомощия на панамската държава*

В решението Rina (C-641/18), постановено на 7 май 2020 г. Съдът приема, на първо място, че **иск за обезщетение, предявен срещу частноправни юридически лица, упражняващи дейност по класифициране и сертифициране на плавателни съдове за сметка и по пълномощие на трета държава, попада в обхвата на понятието „граждански и търговски дела“ по смисъла на член 1, параграф 1 от Регламент № 44/2001¹** (наричан по-нататък „Регламент Брюксел I“) и следователно попада в приложното поле на този регламент, **тъй като тази дейност не се упражнява по силата на прерогативите на публична власт по смисъла на правото на Съюза**. На второ място, Съдът посочва, че принципът на международното обичайно право относно съдебния имунитет допуска сезираната национална юрисдикция да упражни предвидената в посочения регламент съдебна компетентност в спор относно такъв иск, когато тази юрисдикция установи, че такива организации не са използвали правомощията на публична власт по смисъла на международното право.

През 2006 г., корабът *Al Salam Boccaccio '98*, плаващ под знамето на Република Панама, претърпява крушение в Червено море, при което загиват над 1000 души. Членове на семействата на пострадалите и оцелелите от корабкрушението пътници предявяват иск пред Tribunale di Genova (Районен съд, Генуа, Италия) срещу Rina SpA и Ente Registro Italiano Navale (наричани по-нататък заедно „дружествата Rina“), т.е. дружествата, извършили дейностите по класифициране и сертифициране на потъналия кораб, чието седалище се намира в Генуа. Ищците претендират обезщетение за имуществени и неимуществени вреди, произтичащи от евентуалната извъндоговорна отговорност на дружествата Rina, като твърдят, че посочените действия са в основата на корабкрушението. Дружествата Rina повдигат възражение за некомпетентност на сезираната юрисдикция, като се позовават на принципа на съдебен имунитет, тъй като действията по класифициране и сертифициране са извършени от тях по пълномощие от Република Панама и следователно представляват проява на суверенните правомощия на делегиращата държава. Сезираният съд, който изпитва съмнения относно компетентността на италианските юрисдикции, отправя преюдициално запитване.

На първо място, Съдът разглежда тълкуването на понятието „граждански и търговски дела“ по смисъла на член 1, параграф 1 от Регламента Брюксел I с оглед на дейностите по класифициране и сертифициране на плавателни съдове, упражнявани от дружествата Rina по пълномощие и за сметка на Република Панама, за да установи дали италианските

¹ Регламент (ЕО) № 44/2001 на Съвета от 22 декември 2000 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела (ОВ L 12, 2001 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 3, стр. 74). Тази разпоредба предвижда, по-специално, че посоченият регламент се прилага по граждански и търговски дела.

юрисдикции са компетентни по силата на член 2, параграф 1 от този регламент². В началото Съдът припомня, че макар и някои спорове между органи на публичната власт и частноправни субекти да могат да **бъдат обхванати от приложното поле на Регламент Брюксел I, когато жалбата се отнася до действия, извършени извън властническите правомощия (iure gestionis), това не се отнася за случаите, когато действията на органа на публична власт са свързани с упражняването на публична власт (iure imperii)**. В това отношение Съдът посочва, че е без значение, че някои дейности са упражнявани по пълномощие на държава: действително сам по себе си фактът, че някои правомощия са делегирани с акт на орган на публичната власт не означава, че тези правомощия се упражняват iure imperii. Същото се отнася и за това, че въпросните операции са осъществени за сметка и в интерес на Република Панама, тъй като обстоятелството, че се действа за сметка на държавата, не винаги означава упражняване на властнически правомощия. Освен това, фактът, че някои дейности имат публичноправна цел, сам по себе си не е достатъчен, за да се квалифицират тези дейности като извършени iure imperii. Следователно Съдът подчертава, че **да се определи дали разглежданите в главното производство операции са извършени при упражняването на публична власт, релевантният критерий е упражняването на правомощия, простиращи се отвъд правните норми, приложими към правоотношенията между частноправни субекти**.

По този повод Съдът посочва, че извършваните от дружествата Rina операции по класифициране и сертифициране се състоят единствено в това да се установи, че проверяваният кораб отговаря на изискванията, предвидени в приложимите законодателни актове, и при положителен резултат да издаде съответните свидетелства. Тълкуването и изборът на приложимите технически изисквания се правят от органите на Република Панама. Безспорно, проверката на плавателния съд от дружество за класифициране и сертифициране евентуално може да доведе до отмяна на свидетелството поради несъответствието му с тези изисквания. Въпреки това, такова отнемане не произтича от правомощието за вземане на решение на посочените дружества, които действат съгласно предварително определената нормативна уредба. Ако след отмяната на свидетелство плавателният съд вече не може да плава, това е поради наказанието, което е наложено от закона. Вследствие на това, Съдът достига до заключение, че, **без да се засягат проверките, които запитващата юрисдикция следва да извърши, извършените от дружествата Rina операции по класифициране и сертифициране не могат да се считат за осъществени при упражняване на властнически правомощия по смисъла на правото на Съюза**.

На второ място, Съдът разглежда евентуалното значение за приложимостта на Регламент Брюксел I на изключението, изведено от принципа на международното обичайно право относно съдебния имунитет. Съдът отбелязва, че вече е постановил, че при настоящото състояние на международната практика **съдебният имунитет на държавата не е абсолютен**, а е общопризнат, когато спорът се отнася до суверенни действия, извършени iure imperii. Обратно, той **може да бъде изключен, когато жалбата се отнася до актове, които не са свързани с упражняването на публична власт**. Съдебният имунитет на частноправните организации като дружествата Rina по принцип не е общопризнат по отношение на операциите по класифициране и сертифициране на кораби, когато не са извършени iure imperii по смисъла на международното право. Ето защо Съдът достига до извода, че посоченият принцип допуска прилагането на Регламент Брюксел I в спор като разглеждания в главното производство, когато сезираната юрисдикция установи, че въпросните организации за класифициране и сертифициране не са използвали правомощията си за упражняване на публична власт по смисъла на международното право.

² По силата на посочената разпоредба искиове срещу лицата, които имат местоживееене в държава членка, независимо от тяхното гражданство, се предявяват пред съдилищата на тази държава членка.

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки, в рамките на спор, с който са сезирани, да се обърнат към Съда с въпрос относно тълкуването на правото на Съюза или валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор. Националната юрисдикция трябва да се произнесе по делото в съответствие с решението на Съда. Това решение обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда

[Пълният текст](#) на съдебното решение е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването

За допълнителна информация се свържете с Corina-Gabriela Socoliuc ☎ (+352) 4303 4293